Skolinspektionen

Huvudman

Västerås kommun
kontaktcenter@vasteras.se

Beslut

Datum 2026-11-12
Dnr SI 2025:6176

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Pettersbergsskolan i Västerås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 december 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2026 genomfört en tillsyn av Pettersbergsskolan i Västerås kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar, särskilt stöd och studiero.

Skolinspektionen har den 17 december 2025 beslutat att förelägga Västerås kommun att senast den 31 mars 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar, särskilt stöd och studiero.

Västerås kommun inkom, efter att fått anstånd, den 2 april 2026 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger för vårterminen 2026 samt åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Västerås kommun har följt föreläggandet samt om konstaterade brister har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

I beslut den 17 december 2025 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Pettersbergsskolan inte uppfyllde författningens krav vad gäller att eleverna ges de extra anpassningar som de är i behov av för att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Av utredningen framgick att lärare inte kunde ge alla elever individuella extra anpassningar när lärare undervisade i storklass. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att samtliga elever som en förskollärare eller lärare befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Huvudmannen förelades att inkomma med dokumentation om vilka elever i högstadiet som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått under perioden 17 december 2025 till den 31 mars 2026.

Huvudmannen har inkommit med en redovisning av vilka elever i årskurs 7, 8 och 9 som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar de har fått under perioden 17 december 2025 till den 31 mars 2026.

Elever och lärare uppger i intervjuer att elever ges de extra anpassningar de är i behov av. Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger att det har blivit tydligare hur de ska gå till väga när en elev behöver extra anpassningar. Lärare uppger vidare att de dokumenterar elevernas extra anpassningar, att bemanningen i klassrummet har ökat och att de kan ta hjälp av varandra. Representanter för elevhälsan uppger att kompetensutveckling har genomförts för lärare och elevhälsa samt att huvudmannen och rektorn skapar rätt förutsättningar för att ge extra anpassningar.

Rektorn uppger i intervju att lärare har förutsättningar för att ge extra anpassningar och att dessa är bättre under detta år i jämförelse med tidigare läsår.

Anmälan om behov av särskilt stöd

I beslut den 17 december 2025 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Pettersbergsskolan inte uppfyllde författningarnas krav vad gäller anmälan om elevers behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgick att det fanns elever som lärare inte hade anmälts för utredning om särskilt stöd när de befarade att eleverna inte skulle nå betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar. Vidare framgick det av utredningen att det hos lärare, representanter för elevhälsan samt rektor saknades en samsyn avseende när en anmälan om särskilt stöd för en elev var gjord och om representanter för elevhälsan hade delegation att ta emot anmälan om särskilt stöd. Skolinspektionen förelade huvudman att se till att se till att samtlig personal på skolan före den 2 februari 2026 informeras om arbetsgången för när en anmälan om behov av särskilt stöd är gjord samt att se till att alla lärare gör en anmälan till rektorn om en elev, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Huvudmannen förelades att inkomma med dokumentation över när och hur informationen om detta har lämnats, inklusive en närvarolista, samt dokumentation över vilka elever som lärare har anmält till rektorn för utredning om särskilt stöd under perioden den 17 december 2025 till den 31 mars 2026.

Huvudmannen har inkommit med redovisning av vidtagna åtgärder till Skolinspektionen. Huvudmannen uppger att skolan har genomfört tre informationstillfällen den 19 januari, den 26 januari och den 4 mars 2026. Av dokumentationen framkommer det vilken personal på skolan som har deltagit på dessa informationstillfällen. Av redovisningen framgår även hur arbetsgången ser ut när en elev befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning av elever som har anmälts till rektorn för en utredning om särskilt stöd under perioden den 17 december 2025 till den 31 mars 2026. Av sammanställningen framgår att 146 elever har anmälts för en utredning om särskilt stöd. Det framgår vidare av sammanställningen att en utredning om särskilt stöd har inletts för samtliga elever utom 13, eftersom dessa elever redan var anmälda och hade ett pågående åtgärdsprogram.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervju att det har haft flera informationstillfällen där rutinen för vad som ska göras när det befaras att en elev inte kommer att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, har gåtts igenom.

Lärarna uppger att rutinen för anmälan innebär att läraren anmäler eleven via ett digitalt anmälningsformulär, där läraren lämnar uppgifter om eleven för en utredning om behov av särskilt stöd. Enligt lärarna har rutinen gällt sedan januari 2026. Representanter för elevhälsan uppger att elevhälsan

inte längre har delegation för att ta emot anmälan om särskilt stöd utan att det är rektorn som tar emot dessa anmälningar. Rektorn uppger också att alla anmälningar om behov av särskilt stöd från personalen går direkt till rektorn.

Skolinspektionen har tagit del av betygskatalogerna för vårterminen 2026 och har utifrån dessa ställt frågor om elever som har ett eller flera betyg F. Av dessa elever befarar lärare att åtta elever inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Sex av de åtta eleverna är anmälda för utredning om behov av särskilt stöd och för en elev har ett beslut om åtgärdsprogram redan fattats. För en elev, som nyligen har börjat på skolan, har inledande möte planerats in med representant för elevhälsan.

Starta utredning av särskilt stöd

I beslut den 17 december 2025 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Pettersbergsskolan inte uppfyllde författningens krav vad gäller att rektorn, när en anmälan har gjorts, skyndsamt startar en utredning av en elevs behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgick att det inte alltid startades en utredning efter att en elev anmälts av lärare för behov av särskilt stöd. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att rektorn startar en utredning om särskilt stöd för varje anmälan om en elevs behov av särskilt stöd som kommer in till rektorn eller den rektorn delegerat till. Huvudmannen förelades att inkomma med dokumentation om hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 17 december 2025 till den 31 mars 2026 och vilket datum en utredning har startats, och i förekommande fall avslutats, för respektive elev.

Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över de elever som har anmälts till rektorn för utredning om särskilt stöd under perioden den 17 december 2025 till den 31 mars 2026. Av sammanställningen framgår vilket datum en utredning har inletts och, i förekommande fall, avslutats. Av sammanställningen framgår att 133 elever har anmälts för en utredning om särskilt stöd. För samtliga elever, förutom de elever som redan hade ett pågående åtgärdsprogram, har en utredning om särskilt stöd startats.

Lärare och representanter för elevhälsan uppger i intervju att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd skickas till rektorn via det digitala anmälningsformuläret, varefter rektorn fattar beslut om en utredning ska inledas.

Representanter för elevhälsan uppger i intervju att samtliga anmälningar inkommer till rektorn och att rektorn därefter fattar beslut om en utredning ska inledas. Rektorn uppger i intervju att hon, när en anmälan kommer in, startar utredning och utser en ansvarig person som utreder elevens behov

av särskilt stöd och gör en kartläggning tillsammans med eleven och vårdnadshavarna.

Skolinspektionen har under besöket ställt frågor om en utredning om särskilt stöd startats efter att en elev anmälts. Av de sex elever som Skolinspektionen ställde frågor om hade det för samtliga elever startats en utredning om särskilt stöd.

Utformning av åtgärdsprogram

I beslut den 17 december 2025 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Pettersbergsskolan inte uppfyllde författningens krav vad gäller utformningen av beslut om åtgärdsprogram.

Av utredningen framgick att ett åtgärdsprogram saknade uppgift om vem som var ansvarig för utvärdering av åtgärderna samt när dessa skulle genomföras. Samtliga åtgärdsprogram saknade information om när uppföljning skulle ske och vem som var ansvarig för uppföljningen. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att av varje elevs åtgärdsprogram framgår när beslutade åtgärder ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljning och utvärderingen. Huvudmannen förelades att inkomma med samtliga åtgärdsprogram som varit aktuella för någon av skolans elever under perioden den 17 december 2025 till den 31 mars 2026.

Huvudmannen har inkommit med 45 åtgärdsprogram för perioden 17 december 2025 till den 31 mars 2026. Av åtgärdsprogrammen framgår det när beslutade åtgärder ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljning och utvärderingen.

Rektorn och representanter för elevhälsan uppger i intervju att det alltid framgår vem det är som utvärderar och följer upp åtgärdsprogrammet.

Skolinspektionen har under tillsynsbesöket tagit del av fyra åtgärdsprogram. Av samtliga åtgärdsprogram framgår när de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen och utvärderingen.

Beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång

I beslut den 17 december 2025 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Pettersbergsskolan inte uppfyllde författningens krav vad gäller beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång.

Av utredningen framgick att en elev gavs enskild undervisning och hade anpassad studiegång utan att en utredning av elevens behov av särskilt stöd nyligen hade genomförts, utan att något beslut om åtgärdsprogram, beslut om enskild undervisning eller om anpassad studiegång hade fattats. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att beslut om särskild

undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång fattas av rektorn och föregås av en utredning om elevens behov av särskilt stöd. Huvudmannen förelades att inkomma med uppgifter om när utredning har startats och avslutats för respektive elev och rektorns beslut för de elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång.

Huvudmannen har inkommit med en sammanställning av 22 elever som har beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och/eller anpassad studiegång. Det framgår av sammanställningen när en utredning om särskilt stöd har startats för varje elev, datum för när utredning om särskilt stöd har avslutats samt när beslut om åtgärdsprogram har fattats.

Rektorn uppger i intervju att det alltid är hen som beslutar om ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Skolinspektionen har tagit del av sex åtgärdsprogram. Samtliga innehåller beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och/eller anpassad studiegång, och samtliga beslut är fattade av rektorn.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34a § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,

2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller

3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 3 kap. 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap 11 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen (2017:900))

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. (33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att Västerås kommun vidtagit åtgärder för att se till att personalen informeras om skollagens krav kring extra anpassningar. Vidare framgår det av utredningen att elever ges extra anpassningar som de är i behov av, att lärare anmäler elever för särskilt stöd, att rektorn startar utredning och att åtgärdsprogrammen uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandet och att konstaterade brister är avhjälpta.

Studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 december 2025 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Pettersbergsskolan inte uppfyllde författningens krav vad gäller studiero.

Av utredningen framgick att det fanns elever som vid upprepade tillfällen störde ordningen i klassrummet. Av utredningen framgick vidare att rektorn kände till att eleverna vid upprepade tillfällen hade stört ordningen och att skolan hade för vissa av eleverna vidtagit vissa åtgärder. Det framkom dock att rektorn inte hade startat, förutom för en av eleverna, några utredningar av orsakerna till att dessa elever störde ordningen vid upprepade tillfällen. Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att rektorn startar en utredning för en elev som uppvisar ordningsstörande beteende eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Huvudmannen förelades att dokumentera hur många sådana utredningar som har genomförts under perioden från den 17 december 2025 till den 31 mars 2026.

Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över de elever som rektorn har startat en utredning för på grund av ordningsstörande beteende, olämpligt uppträdande eller en annan allvarlig förseelse under perioden den 17 december 2025 till den 31 mars 2026. Av sammanställningen framgår att åtta elever har utretts för ordningsstörande beteende.

Elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att studieron varierar beroende på ämne. Lärare uppger vidare i intervju att vissa elever kan störa studieron, men i stort sett är studieron på skolan god. Lärarna uppger i intervju att det finns 14 elever som stör studieron på skolan, varav fem elever enligt lärare har ett ordningsstörande beteende. Lärarna uppger även i intervju att samtliga fem elever har anmälts till rektorn via det digitala anmälningsformuläret för utredning om ordningsstörande beteende.

Representanter för elevhälsan uppger att det alltid är rektorn som inleder utredningar om ordningsstörande beteende. Rektorn uppger i intervju att anmälningarna avseende de fem eleverna har inkommit, men att inga åtgärder ännu har vidtagits eftersom anmälningarna nyligen inkommit.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (5 kap. 3 § skollagen)

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan angivna omständigheter framkommer inte annat än att Västerås kommuns verksamhet vid Pettersbergsskolan uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer att Västerås kommun följt föreläggande och att konstaterad brist är avhjälpt.

X Daniel Wilson

Beslutsfattare
Signerat av: Daniel Wilson

X Alicia Schönbeck

Föredragande
Signerat av: Alicia Schönbeck